

delavec *že 30 let*
v obrti in podjetništvu

Preventiva se obrestuje
(stran 6)

Z MEDNARODNE KONFERENCE PROJEKTA »PROZDRAV«

Star pregovor pravi, da ima zdrav človek tisoč skrbi, ko zboli, pa še samo eno. Vse druge čez noč postanejo nepomembne. Resno bolni ljudje se velikokrat čudijo, zaradi kakšnih malenkosti in neumnosti so se včasih razburjali in si uničevali zdravje, dokler so ga še imeli.

Na zdravje mora vsak misliti in ga varovati, dokler ga ima. Marsikdo pravi, da žal na svoje zdravje ne more paziti, ker mora delati in garati za vsakodnevno preživetje svoje družine in sebe. Takšni se radi pridušajo, da je sedaj zanj glavno, da dobro zasluži, za zdravje pa bo začel skrbeti, ko pridejo boljši časi oziroma ko si bo to lahko privoščil. Takšna življenjska filozofija človeka običajno ne pripelje daleč, kvečjemu do bolnice ali še česa hujšega. Takšna filozofija pa ni pogubna in škodljiva samo za posameznika, temveč tudi za njegovo družino, njegovega delodajalca in nasploh za družbo v celoti. Samo pomislimo, kakšno osebno in družinsko tragedijo povzroči vsaka hujša nesreča pri delu ali izven njega, da o velikih stroških zdravljenja niti ne govorimo.

Pred slabim mesecem dni se je na enem od gradbišč v Mariboru, na katerem so delali novo fasado na starem bloku, zgodila huda nesreča pri delu. Iz strehe petnadstropnega bloka je v globino omahnil preko 50 let star delavec, ki je bil ob padcu na asfaltiran pločnik v hipu mrtev. Vse se je zgodilo v nekaj sekundah. Delavec, ki pri delu na strehi očitno ni bil primerno zaščiten, se je malce zazibal, nato pa omahnil v globino, ne da bi rekel besedo ali izpustil kakšen drug glas. Ob tem so onemeli tudi vsi drugi delavci na gradbišču.

Takoj po nesreči pri delu so na gradbišče prihiteli policisti, inšpektorji za delo, gradbeni inšpektorji in predstavniki drugih organov in služb. Očitno so na gradbišču naleteli na toliko nepravilnosti, da so ga nemudoma zaprli. Kakšna škoda, da na gradbišče niso prišli prej, pred nesrečo, čeprav je popolnoma jasno, da inšpektorji ne morejo obiskati vsakega gradbišča na svojem območju. Za varno in zdravo delo so po naši zakonodaji najbolj odgovorni delodajalci, seveda pa morajo delavci spoštovati njihova navodila in izvajati predpisane ukrepe.

S spletnim orodjem OiRA do ocene tveganja

ZA VARNO DELO

Po treh tednih je omenjeno gradbišče zopet zaživelo. Sedaj je videti povsem drugače, kot je bilo pred nesrečo pri delu. Delovni oder so okrepili z novimi prečnimi cevmi, poleg tega pa so na cevi krepko pričvrstili zaščitne mreže. Če bi to naredili na začetku del, nihče ne bi mogel pasti v globino in do takšne nesreče sploh ne bi moglo priti. Kako malo stroškov in dela je včasih potrebno, da postane delo varno? Seveda je po bitki lahko biti general.

Dejansko pa je lahko dandanes vsak delodajalec, vsaj kar zadeva varnost in zdravje pri delu, general že pred začetkom vsakega dela, če ima le izdelano dobro oceno tveganja in iz nje izpeljane ustrezne ukrepe za zagotovitev varnosti in zdravja pri delu. Alfa in omega za varnost in zdravje pri delu je namreč ocena tveganja, ki mora biti za vsako delovno mesto oziroma delo pripravljena zelo realno in skrbno, z njo pa morata biti dobro seznanjena tako delodajalec kot delavec. Samo delavec, ki dobro pozna oceno tveganja za svoje delovno mesto, se bo znal primerno varovati in bo smiselno izvajal predpisane ukrepe za varno in zdravo delo.

Pri pripravi ocene tveganja je najtežje obrtnikom, podjetnikom in drugim malim delodajalcem, ki imajo mikro in mala podjetja, saj ne morejo imeti zaposlenega strokovnjaka za varnost in zdravje pri delu. To si lahko privoščijo samo večja podjetja. Doslej so obrtniki in drugi mali delodajalci za pripravo ocen tveganja za delovna mesta v svoji obratovalnici običajno najemali zunanje strokovnjake. Nekateri med njimi so si prišli samo na hitro ogledati delovna mesta v obratovalnici ali pa še to ne, nato pa so po enem kopitu napisali oceno tveganja kar počez za vsa delovna mesta zelo podobno. Z ocenami tveganja, ki so bila preveč na splošno napisane, mali delodajalec in pri njem zaposleni delavci niso imeli kaj početi, zato jih je delodajalec odložil v predal, kjer so čakale na morebitni obisk inšpektorja za delo. Delodajalec je na ta način zadostil črki zakona, večjih koristi pa od pre-

malo konkretnih ocen tveganja ni imel nihče.

Kar se tiče priprav ocen tveganja pri malih delodajalcih pa se v zadnjem času stvari obračajo na bolje.

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu je namreč po nizozemskem modelu začela pripravljati posebno interaktivna spletna orodja imenovana OiRA za pripravo ocen tveganja v posameznih dejavnostih. Doslej so izdelali ta spletna orodja že za več kot 50 dejavnosti. Mali delodajalci lahko v sodelovanju z zaposlenimi s pomočjo spletnega orodja OiRA sami pripravijo oceno tveganja za vsa delovna mesta v svoji obratovalnici.

Na srečo so tudi pri nas odgovorni na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti skupaj s strokovnjaki že zavihali rokave in se lotili priprave spletnih orodij OiRA, ki so prilagojena naši zakonodaji in razmeram. Orodja OiRA za tri dejavnosti (frizersko, mizarsko in cestni promet) pa so izdelali v okviru projekta ProZDRAV, ki sta ga izvedla Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) in Sindikat obrti in podjetništva Slovenije (SOPS). Skupno imamo sedaj v Sloveniji orodja OiRA za sedem dejavnosti, ki so vsem dostopna brezplačno. Z njihovo pomočjo lahko mali delodajalci skupaj z zaposlenimi sami pripravijo oceno tveganja. Takšne ocene tveganja so tudi po mnenju strokovnjakov za varnost in zdravje pri delu boljše, ker jih delodajalec in delavec podrobno poznata, saj sta jih izdelala zase.

Mednarodna konferenca s katero so zaključili projekt ProZDRAV je pokazala, da so pri pripravi orodij OiRA najbolj uspešni tam, kjer vsi socialni partnerji: od delodajalskih organizacij in sindikatov do države pri tem tvorno sodelujejo. Pri nas je pri načrtovanju in izvajanju projekta ProZDRAV do takšnega sodelovanja že prišlo, kar se je odrazilo tudi na ključni mednarodni konferenci, ki je bila vsebinsko bogata, zanimiva in koristna. Zato velja po poti, ki so jo socialni partnerji začrtali s projektom ProZDRAV, nadaljevati. Morda pa lahko pri nas ravno skozi takšne projekte najbolj kakovostno razvijemo spletna orodja OiRA za večino dejavnosti.

Tomaž Kšela

Št. 11, november 2014 Glasilo za delavce v obrti in podjetništvu zagotavljajo SOPS in skladi za izobraževanje delavcev pri s.p.

Ureja uredniški odbor: Gregor Cerar,
Bojan Hribar, Tomaž Kšela, Martin Muršič,
Jasna Rode Nikolčič in Boris Rugelj.
Glavni in odgovorni urednik: Bojan Hribar.
Glasilo izdaja SOPS.

Naslov uredništva:
Malgajeva 5, 1000 Ljubljana,
telefon: 08/205 26 83,
faks: 08/205 26 84,
e-naslov: sops@siol.net

Kontaktne ure uredništva:
vsak delovnik, od 9. do 11. ure.
Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

Iz vsebine:

Prihodnja številka izide 15. decembra 2014

Ocena izvajanja strategije Evropa 2020	4
Preventiva se obrestuje	6
Jesenska gospodarska napoved za EU	9
Vladna izhodišča za socialni sporazum 2014-2018	10
Oživitev gradbeništva bi prinesla 20 tisoč novih delovnih mest	12
Spremenjen Zakon o izvršbah	14
Sindikalna lista	16

Ocena izvajanja strategije Evropa 2020

POTREBNE SO NALOŽBE

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) je oktobra letos sprejel mnenje o »Oceni izvajanja strategije Evropa 2020«, ki jo je pripravila Evropska komisija.

EESO je že v uvodu mnenja poudaril, da je izvajanje strategije Evropa 2020 že od njenega sprejema pred štirimi leti oteževala ena od najhujših finančnih in gospodarskih kriz v zadnjih 80 letih. Čeprav je bila strategija Evropa 2020 sprejeta z namenom, da bi v EU spodbudili konkurenčnost in zaposlovanje ter hkrati zagotovili ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo, so se razlike na teh področjih med državami članicami, znotraj posameznih držav članic in med posameznimi evropskimi regijami s krizo še dodatno povečale.

Glede na to, da je ekonomsko upravljanje v EU v veliki meri usmerjeno v varčevanje, so bili po mnenju EESO srednjeročni in dolgoročni cilji strategije Evropa 2020 potisnjeni na drugo mesto, za uveljavljanje proračunske discipline. EESO meni, da so v nekaterih državah članicah ukrepi za okrepitev politik za konsolidacijo javnih financ sicer potrebni, vendar hkrati poudarja, da lahko varčevalni ukrepi spodbudijo zaželeno učinke le v času gospodarske rasti, če pa se »avtomatično« sprejmejo v času recesije, kakršno doživlja trenutno večina držav članic, ima lahko to negativne posledice za rast. V številnih državah članicah namreč ti ukrepi niso prinesli pričakovanih rezultatov, pač pa so upočasnili ali celo zaustavili oživetev gospodarstva ter še zaostrili že tako zaskrbljujoče razslojevanje družbe.

Analiza ključnih točk strategije

EESO opozarja, da so kljub nekaterim spodbudnim rezultatom na področju boja proti podnebnim spremembam, spodbujanja energetske trajnosti in zmanjševanja zgodnjega opuščanja šolanja, na drugi strani prisotni izredno zaskrbljujoči podatki v zvezi s financiranjem raziskav in razvoja, trgov delu ter bojem proti revščini in socialni izključenosti.

Kar zadeva financiranje raziskav in inovacij, je kriza očitno še poglobila vrzel med različnimi državami članicami, saj so države članice, ki so pod velikim pritiskom, da dosežejo fiskalno konsolidacijo, močno oklestile proračun za raziskave in inovacije. V EU se raziskavam in razvoju namenja še vedno skoraj eno odstotno točko manj sredstev od zastavljenega cilja 3 %, napoved za leto 2020 pa znaša trenutno 2,2 %, zaradi negativnega učinka majhnih zasebnih naložb in dokaj neambicioznih ciljev držav članic.

- 5,5 milijona brezposelnih mladih (v starosti pod 25 let).

Število oseb, ki jih ogrožata revščina in socialna izključenost, se je med letoma 2009 in 2012 povzpelo s 114 milijonov na 124 milijonov, zato bo EU težko dosegla cilj zmanjšanje števila oseb, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost na 96,4 milijona do leta 2020. Že tako hudo stanje poslabšuje še povečevanje števila oseb, ki živijo v materialnem pomanjkanju, pa tudi oseb v delovni dobi, ki živijo v gospodinjstvih, v katerih nihče ne dela.

EESO poudarja, da je treba sistem merjenja BDP dopolniti s sistemom za merjenje učinkov, ki jih imajo sprejeti ukrepi na družbo, družine in posameznike.

Trg dela se v zadnjih letih sooča z nespremenljivo stopnjo zaposlenosti, ki ostaja pod ciljem strategije (68,4 % v letu 2013: 74,2 % pri moških in 62,5 % pri ženskah). Še posebno zaskrbljujoči so podatki, da je v EU:

- 26,2 milijona brezposelnih;
- 9,3 milijona oseb, ki bi želele delati, vendar so obupale nad iskanjem zaposlitve;
- 12 milijonov oseb, ki so brezposelne več kot eno leto;
- od leta 2008 (prvo leto krize) 6 milijonov izgubljenih delovnih mest;

Analiza dosedanjih rezultatov jasno kaže na to, da je treba strategijo Evropa 2020 spremeniti, da bi postala učinkovita in uspešna. V tem kontekstu EESO meni, da je treba spodbuditi model razvoja, v okviru katerega si bodo države članice še naprej prizadevale za strukturne reforme, da bi konsolidirale javne finance in zagotovile njihovo učinkovitost, hkrati pa podprle izvajanje politik za spodbujanje konkurenčnosti EU, povečanje količine in izboljšanje kakovosti evropskih naložb (materialnih, nematerialnih in socialnih), ustvarjanje večjega števila boljših delovnih mest, podpiranje socialne in teritorialne kohezije ter reševanje problemov, povezanih z visoko brezposelnostjo ter vse večjo revščino in socialno izključenostjo.

Cilji strategije Evropa 2020 ne bi smeli biti podrejeni gospodarskim in proračunskim ciljem, temveč bi morali biti enakovredno vključeni v novo strukturo okoljskega, gospodarskega in socialnega upravljanja, zlasti v okviru evropskega semestra ter posledično letnega pregleda rasti, nacionalnih programov reform in priporočil za posamezne države.

EESO poudarja, da je treba sistem merjenja BDP dopolniti s sistemom za merjenje učinkov, ki jih imajo sprejeti ukrepi na družbo, družine in posameznike. V zvezi s tem bo treba uporabljati socialne kazalnike in zagotoviti njihovo dejansko uporabo v okviru evropskega semestra. Zato je nujno razviti sistem spremljanja na podlagi kazalnikov,

Evropska unija ustvari 23 odstotkov svetovnega BDP

ZANIMIVI PODATKI

Evropski statistični urad Eurostat je konec septembra objavil najnovejšo izdajo publikacije »EU v svetu«, v kateri primerja Evropsko unijo in 15 nečlanic G-20 na trinajstih statističnih področjih.

S 505 milijoni prebivalcev predstavlja EU 7 % svetovne populacije. Leta 2011 je pričakovana življenjska doba ob rojstvu znašala 80 let, medtem ko je bila najvišja na Japonskem (83 let). Istega leta je bila stopnja rodnosti 1,6, kar je pod stopnjo obnavljanja prebivalstva (2,1). Po stopnji umrljivosti otrok pa se EU (3,8 smrtnih primerov na 1.000 živih rojstev) uvršča v vrh skupine G-20, saj je ta kazalnik boljši samo na Japonskem in v Južni Koreji.

Evropska unija je po deležu svetovnega BDP-ja na prvem mestu, saj je ta leta 2012 znašal 23 % svetovnega BDP-ja. Istega leta je EU zabeležila 3,9-odstotni javnofinančni primanjkljaj, medtem ko so tri države G-20 imele presežek. Javni dolg v razmerju do BDP-ja je znašal 85,2 %.

S. J.

ki upoštevajo razpoložljivi dohodek gospodinjstev, kakovost življenja, okoljsko odgovornost, socialno kohezijo ter zdravje in blaginjo sedanjih in prihodnjih generacij.

Ukrepi za podporo strategiji

Da bi bila strategija Evropa 2020 v naslednjih petih letih vzvod konkurenčnosti in kohezije v podporo trajnostni in vključujoči gospodarski rasti v Evropi, bi bilo treba po mnenju EESO izvajati niz ukrepov za prenovo industrijske politike, združitev energetske politike, okrepitev raziskav in inovacij, spodbujanje dejavnikov za povečanje konkurenčnosti evropskega gospodarskega sistema, povezanega s sistemom socialnega varstva in boja proti revščini in socialni izključenosti.

Oživitve evropske industrijske politike bo omogočila izboljšanje konkurenčnosti evropske industrije. EU mora ponovno postati konkurenčna z vidika sistema, za kar potrebuje lastno industrijsko politiko. Proizvodnja mora ponovno doseči 20-odstotni delež BDP (v letu 2012 je znašal 15,3 %).

Bistvenega pomena je spodbujanje skupne energetske politike EU. Glede na to, da ima energika velik pomen za gospodarstvo, ni mogoče oblikovati resne industrijske politike brez nekaterih skupnih načel, kot so:

- prilagoditev in zmanjšanje razlik v ceni energije;
- izboljšanje pogojev za notranji energetski trg;
- zmanjšanje energetske odvisnosti od tretjih držav;
- spodbujanje obnovljivih virov energije.

Razvoj politike raziskav in inovacij, izkoriščanje informacijsko-komunikacijskih teh-

nologij in digitalizacija gospodarstva so področja, ki ponujajo velik potencial za oživitve evropske konkurenčnosti. V zvezi s tem bi lahko razvili nove oblike učinkovitega in uspešnega sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem. V ta namen bi bilo treba po mnenju EESO:

- spodbujati odzivne in dinamične javne agencije, ki se bodo zavemale za priložnosti srednje- in dolgoročnega financiranja, da bi zagotovili življenjsko pomembno povezavo med znanostjo in industrijo;
- poskrbeti za večjo uporabo IKT, da bi spodbudili dinamiko gospodarskih akterjev;
- povečati finančno podporo za raziskave, razvoj in inovacije ter v vseh državah članicah podpreti tesnejše sodelovanje med univerzami, raziskovalnimi inštituti in podjetji;
- spodbuditi digitalizacijo gospodarstva, ki ponuja odlično priložnost za združevanje zasebnih interesov z javnimi koristmi, saj podjetnikom omogoča, da v celoti izkoristijo priložnosti na trgu ter obenem javnosti ponudijo nove digitalne izdelke in storitve.

Po mnenju EESO bi bilo treba za podporo strategiji Evropa 2020 spodbujati ambiciozen načrt za naložbe v materialno in nematerialno infrastrukturo ter socialne naložbe in s tem v zvezi ponavlja svoje predloge iz nedavno sprejetega mnenja glede pomembnosti javnih naložb držav članic na eni strani in omilitve ali začasne zamrznitve varčevalnih ukrepov med krizo na drugi strani.

Naložbe v materialno infrastrukturo mora-

jo biti usmerjene na dve veliki področji. Najprej je treba zagotoviti vzdrževanje, popravila in posodobitev arhitekturne dediščine, tako zgodovinskih kot stanovanjskih objektov, ter prometnih omrežij (železniškega, cestnega in pomorskega). Enako pomembno je vzdrževanje in varovanje evropskih hidrogeoloških danosti in obalnih območij. Drugi vidik pa se nanaša na nematerialne naložbe, povezane z razvojem IKT omrežij. Financiranje teh naložb bi lahko zagotovili s pomočjo Evropske investicijske banke, z izdajo posebnih evropskih obveznic in s spremembo večletnega finančnega načrta za obdobje 2014–2020, ki je predvidena za leto 2016.

Za odpravljanje revščine in socialne izključenosti ter spodbujanje ponovnega zaposlovanja je potrebno po mnenju EESO na ravni EU izdelati načrt socialnih naložb v višini 2 % BDP, ki jih je treba izključiti iz izračuna proračunskega primanjkljaja, zagotoviti pa bi jih lahko iz davka na finančne transakcije. Tak načrt bi lahko zajemal zdravstvene storitve, nego in pomoč glede na demografske trende v posamezni državi članici, krepitev izobraževalnega sistema in sistema poklicnega usposabljanja, socialna stanovanja itd. Poleg tega je treba okrepitev vlogo javnih storitev na področju zaposlovanja, pri usmerjanju, vključevanju in ponovnem vključevanju oseb na trg dela, zlasti mladih, starejših, žensk in invalidov. Po mnenju EESO bi bilo potrebno v okviru strategije Evropa 2020 določiti tudi nov cilj, in sicer zmanjšanje brezposelnosti mladih za 50 % do leta 2020.

B. H.

Pravnik pojasnjuje

Piše: Matija Drmota,
univ. dipl. prav.

Prikrito delovno razmerje

V praksi prihaja do primerov prikritih delovnih razmerij, v katerih delodajalec z delavcem ne sklene pogodbe o zaposlitvi, temveč skleneta stranki kakšno drugo pogodbo obligacijskega prava, npr. pogodbo o delu. Obstajajo tudi primeri, kjer se delavec registrira kot samostojni podjetnik in nato še naprej opravlja delo za starega delodajalca.

S tem se med strankama sicer formalno ne sklene delovno razmerje, zaradi česar je delodajalec na prvi pogled prost obveznosti in odgovornosti, ki mu jih kot takemu nalagajo Zakon o delovnih razmerjih (ZDR) ter ostali predpisi.

ZDR opredeljuje delovno razmerje v 1. odstavku 4. člena. Delovno razmerje opredeljuje kot razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno vključuje v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navdilih in pod nadzorom delodajalca. V zakonski definiciji delovnega razmerja lahko najprej opazimo, da ZDR govori o pravnem razmerju med delavcem in delodajalcem, ne pa o pogodbi o zaposlitvi, iz česar izhaja, da sama pogodba o zaposlitvi ni nujno edini kriterij, po katerem se presoja, ali gre za delovno razmerje. Pri presoji je pomembno ugotoviti, ali obstajajo elementi delovnega razmerja, ki jih opredeljuje zakon, ne glede na to, da med strankama ni sklenjena pogodba o zaposlitvi.

Če gre za delavca, ki delo opravlja kot samostojni podjetnik, na podlagi pogodbe, ki jo ima kot samostojni podjetnik sklenjeno z delodajalcem, formalno torej ne gre za delovno razmerje, se pa lahko v večini primerov zgodi, da gre le za prikrito delovno razmerje. Pri presoji je največkrat ključen element stalnosti. Če ima tak samostojni podjetnik kot edino stranko za svojo dejavnost eno samo podjetje, če prihaja na delo enako kot delavci, ki so uradno zaposleni pri tem podjetju in če ima s tem podjetjem po možnosti tudi dogovorjeno konkurenčno klavzulo, ki mu preprečuje opravljanje enakega dela za druga podjetja, potem gre za znake, ki z veliko mero gotovosti kažejo na to, da gre dejansko za delovno razmerje.

Smisel instituta samostojnega podjetnika je ta, da samostojni podjetnik neodvisno in konkurenčno nastopa na trgu, ne pa vzpostavitve trajnega fiktivnega razmerja med enim naročnikom in enim podjetnikom. Podobna situacija nastane tudi s sklenitvijo fiktivne pogodbe o delu oz. podjemne pogodbe, kot je opredeljena v Obligacijskem zakoniku (OZ). Skladno z OZ pogodba o delu ni namenjena vzpostavitvi trajnega pravnega razmerja med dvema strankama, temveč služi za relativno kratek rok, za opravljanje občasnega in začasnega dela. Če se na podlagi podjemne pogodbe torej vzpostavi trajno razmerje, ki vsebuje vse elemente delovnega razmerja, je potrebno šteti, da gre tudi v resnici za delovno razmerje.

Opisane in podobne primere je torej potrebno šteti za delovno razmerje, kar pomeni, da delavcu pripadajo vse pravice, ki mu jih kot takemu dajejo zakonodaja in kolektivne pogodbe, tj. regres za letni dopust, odvedba davkov in prispevkov, nadomestilo za bolniško odsotnost in podobno.

Mednarodna, zaključna konferenca projekta ProZDRAV

PREVENTIVA SE OBRESTUJE

Varno in zdravo delo nista vrednoti samo z ekonomskega, temveč tudi z občečloveškega vidika - predpogoj za varno in zdravo delo pa je dobra ocena tveganja, do katere lahko mali delodajalci pridejo sami s pomočjo spletnega interaktivnega orodja OiRA. To so poudarili na zaključni mednarodni konferenci projekta »ProZDRAV – s spoznavanjem in preverjanjem tveganj skupaj do zdravih in varnih delovnih mest«, ki sta jo organizirala partnerja v projektu: Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) in Sindikat obrti in podjetništva Slovenije (SOPS). Projekt je na podlagi javnega razpisa za sofinanciranje projektov za promocijo zdravja na delovnem mestu v letih 2013 in 2014 finančno podprl Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS).

Velik prispevek k promociji zdravja

Konferenco je odprl generalni sekretar ZDOPS Igor Antauer. Poudaril je, da je projekt velik prispevek k promociji zdravja med malimi delodajalci in pri njih zaposlenimi delavci, poleg tega pa sta ZDOPS in SOPS v okviru projekta izdelala tri spletna orodja OiRA za lažjo pravo ocene tveganja za frizersko in mizarstvo dejavnost ter cestni promet.

Igor Antauer

Vložki v promocijo zdravja se že obrestujejo

Projekt ProZDRAV in njegovo izvedbo je pohvalil tudi direktor ZZZS Samo Fakin. Po njegovih besedah je zavod lani in letos v projekte za promocijo zdravja vložil 2 milijona evrov, kar se že obrestuje. Spomladi bo zavod pripravil kongres, na katerem bodo predstavili rezultate vseh projektov. »Samo s promocijo zdravja, če bodo ljudje zdravi in delovno aktivni do višje starosti, se bomo izognili primanjkljaju v blagajni zdravstvenega zavarovanja,« je dejal.

Projekt je povezal predstavnike delodajalcev in sindikata

Predsednik ZDOPS Drago Delalut je opozoril na dva pomembna uspeha projekta: doslej zapostavljeno temo o varnosti in zdravju pri delu (zanj delodajalci, delavci in celotna družba potrošimo na

stotine milijonov letno) je postavil v ospredje delovanja delodajalskih organizacij in sindikata, hkrati pa je omenjene organizacije med seboj tesno povezal.

Na mednarodni konferenci so poleg partnerjev v projektu ProZDRAV sodelovali tudi mnogi ugledni strokovnjaki za varnost in zdravje pri delu iz Slovenije in tujine.

»Varnost in zdravje pri delu sta bila v praksi temi, ki sta bili desetletja nekako potisnjeni v ozadje, čeprav letno naša družba po nepotrebnem zapravi na stotine milijonov evrov zaradi neustreznih ukrepov za varno in zdravo delo,« je dejal Delalut. »Ti stroški se pojavljajo tako pri delodajalcih, delavcih, kakor tudi v družbi kot celoti. Zelo pomembno se odražajo tudi na odhodkih ZZZS.«

Po besedah Delaluta je zelo pomembno, da je projekt ProZDRAV ozavestil članstvo združenja delodajalcev obrti in podjetnikov ter sindikata delavcev v obrti in podjetništvu ter jih usmeril k skupnim akcijam za bolj varne in zdrave pogoje dela. »Moč sporočila, da mora celotna družba v vsakdanjem življenju več narediti za varnost in zdravje pri delu, je osnovna dodana vrednost projekta ProZDRAV.«

Samo Fakin

mestih, kar je zelo pomembno. V preteklosti so namreč pri številnih delodajalcih različni strokovnjaki pripravljali ocene tveganja, ki so žal obležala v predalih

in niso zmanjševala tveganj. Zaradi tega so bila sredstva za njihovo pripravo vržena skozi okno, saj niso dala zelenih rezultatov.

Kot je dejal Delalut sta varno in zdravo delo za delodajalce pomembni vrednoti ne samo z ekonomskega, temveč tudi iz

občečloveškega vidika. »Zato želim, da bi se ta projekt končal tako uspešno, kot je bil voden do sedaj. Hkrati pa menim, da bi bilo zelo koristno, če bi ZZZS skupaj z vsemi socialnimi partnerji nadaljeval z aktivnostmi za

Drago Delalut

promocijo varnosti in zdravja pri delu,« je sklenil predsednik ZDOPS.

Več preventive za manj kurative

Udeležence mednarodne konference je pozdravil tudi predsednik SOPS Peter Jančar. Po njegovih besedah je imel projekt, v katerem je sodeloval SOPS, od samega začetka skrbno izbrano in zelo pomembno poslanstvo. V času projekta so povečana skrb za zdravje, prizadevanja za zdrava in varna delovna mesta, razvoj treh slovenskih različic orodij

OiRA in krepitev sodelovanja z Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu postali stalnice dela sindikata obrti in podjetništva in združenja delodajalcev obrti in podjetnikov.

Peter Jančar

»O tako pomembnih temah, ne samo z vidika posameznika, temveč širše družbe, gospodarstva in države, je potrebno vedno znova razpravljati in se ustrezno angažirati – pa ne samo v vidnem pojlu surove faktografije, temveč poglobljeno in ustrezno večdimenzionalno,« je dejal Jančar. Če tega ne storimo, lahko po njegovih besedah pride do velikih problemov. V zvezi s tem je omenil samo enega: v Sloveniji nimamo vzpostavljenega registra za evidenciranje poklicnih bolezni.

»Da bi lahko dojeli, in zares dojeli problematiko obravnavanih projektnih vsebin, da gre pri poškodbah in poklicnih boleznih za realne procese ogrožanja naših vrednot, zdrave celovitosti duhovnega in fizičnega, se moramo zavedati, da je in tudi mora biti za učinkovito odpravljanje posledic, najprej njihovo realno zaznavanje in osmišljeno odpravljanje. Odpravljanje mora biti tako, da za seboj ne bo prineslo gore negotovosti in stanj z negativnim predznakom, kot so osebne stiske in finančna bremena, temveč družbeno zdravje, dobra podjetniška klima ter blagostanje. Odprava vzrokov poklicnih bolezni, ki se kažejo v izčrpanosti, izgorelosti, prezentizmu in absentizmu, ne sme biti neko simbolično obredno dejanje, temveč nekaj kar zahteva resno obravnavo, sodelovanje socialnih partnerjev, državnih institucij, prenos dobrih praks iz tujine, itd. V tem miselnem okviru je bil zastavljen naš projekt ProZDRAV in tako smo se ga v SOPs, z vsa resnostjo in dolžno skrbnostjo tudi lotili,« je poudaril Jančar. »Kot številčno majhen narod se Slovenci preprosto moramo dvigniti nad drobno srenjsko miselnost, ter razvijati temeljni koncept nacionalne samozavesti, ki bo temeljil na poštenih delovnopравниh odnosih, družbeni koheziji in utemeljeni družbeni solidarnosti. Za doseg te cilje, pa so bistvenega pomena, zdrava delovna mesta, korektno izvajanje priporočil in dognanj strokovnjakov in sodelovanje med delodajalci in delojemalci. Cena za neupoštevanje priporočil, opustitev preventivnega delovanja in naivno razmišljanje, da se bodo zadeve urejale same po sebi, je žal vedno previsoka.«

Kot je dejal Jančar se danes problemi, s katerimi se soočamo na področju varnosti in zdravja pri delu, ne kažejo več samo na osebni ravni, temveč tudi na državni in evropski. »Zaradi premajhne ali boljše rečeno nedosledne angažiranosti, morebiti celo nezavedanja resnosti

problemov, smo dajali v preteklosti prednost kurativi, pred preventivo. Danes ugotavljamo, da je bilo naše razmišljanje, zmotno, da nas bo preventiva stala bistveno manj, izognili se bomo mnogim osebnim in družinskim tragedijam, našim otrokom pa omogočili socialno in družinsko varnost, ki si jo zaslužijo in utemeljeno pričakujejo.«

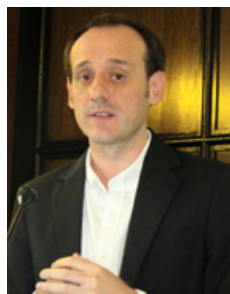
»Procesi ozaveščanja o varnih in zdravih delovnih mestih zajemajo vse ljudi v njihovem celotnem življenju. Mnoštvo aktivnosti, ki smo jih izvedli tekom projekta je pri ljudeh privedlo do zavedanja pomembnosti zdravega življenjskega sloga ter opravljanja dela na varen in zdrav način,« je dejal Jančar. »Sporočilnost izvedenih aktivnosti pa je bila vselej jasna. Trden sistem odgovornosti je mogoče vzpostaviti samo na podlagi skupne zaveze podjetnikov in zaposlenih za višjo raven varnosti in zdravja pri delu. Ta zaveza oziroma vrednota mora biti vtkana v naše celotno delovanje. Cilj bo dosežen, ko bo stalna skrb za varnost in zdravje postala prevladujoč način življenja,« je na koncu dejal Jančar.

Izmenjava izkušenj o orodju OiRA

V nadaljevanju so udeleženci konference izmenjali izkušnje in spoznanja, do katerih so se dokopali pri razvijanju spletnih interaktivnih orodij OiRA (gre za okrajšavo za Online Interactive Risk Assessment), s pomočjo katerih lahko uporabniki, zlasti mali delodajalci, sami izvedejo postopek ocenjevanja tveganja za varnost in zdravje na delovnem mestu oziroma v delovnem okolju.

OiRA včeraj, danes, jutri

Temo »Spletno orodje OiRA včeraj, danes in jutri« je predstavil Lorenzo Munar iz Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu. Po njegovih besedah so v preteklosti tudi malim delodajalcem ocene tveganja pomagali pripravljati zunanji strokovnjaki. Posledica tega je bila, da so imeli mali delodajalci veliko napi-

Lorenzo Munar

sanega o varnosti in zdravju pri delu, česar ni skoraj nihče bral. V prizadevanjih za odpravljanje administrativnih ovir za male delodajalce pa so se v Evropski uniji odločili, da bodo pripravo ocene tveganja za male delodajalce tako poenostavili, da jo bodo lahko pripravili delodajalci sami v sodelovanju z zaposlenimi. Nato so leta 2004 Nizozemci prvi razvili interaktivno spletno orodje OiRA za pripravo ocene tveganja za male delodajalce. Na podlagi Nizozemskih izkušenj so orodje OiRA razvili v Evropski agenciji za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) ob sodelovanju nacionalnih agencij in drugih partnerjev.

Kot je dejal Munar, je za oceno tveganja pomembno, da pri njeni pripravi sodelujejo vsi socialni partnerji. Če pri nje sodelujejo tudi delavci, jo bodo poznali ter tudi upoštevali in uporabljali v praksi.

Spletna orodja za pripravo ocene tveganja, ki jih v vsaki državi prilagodijo zase, morajo biti po besedah Munarja prilagojena tudi vsaki dejavnosti posebej, uporabljati pa morajo tudi terminologijo v dejavnosti. Poleg tega jih je treba sproti ažurirati in skrbeti za njihovo dobro promocijo.

Uporabiti je treba zdravo pamet

Nizozemski strokovnjak Mario Van Mierlo je predstavil dosežke, do katerih so pri razvijanju orodja OiRA prišli na Nizozemskem, kjer imajo to spletno orodje izdelano že za ocenjevanje tveganja v 180 različnih dejavnostih. Orodje OiRA na Nizozemskem uporablja že več kot 50 odstotkov malih delodajalcev, medtem ko ima oceno tveganja za vsa delovna mesta v pisni obliki okoli 65 odstotkov malih delodajalcev.

Mario Van Mierlo

Kot je dejal Van Mierlo posvečajo na Nizozemskem veliko pozornosti ozaveščanju in preventivi, kar je zelo zahtevno delo. Po njegovih besedah se morajo socialni partnerji osredotočiti na izboljšanje razmer v podjetjih, ne zgolj v izboljšanje zakonodaje. Pri pripravi ocene tveganja se morajo partnerji poglobiti v naravo dela. Ostati morajo na ravni dela. Pri ukrepih za zmanjšanje tveganj pa morajo uporabiti zdravo pamet.

Spletno orodje OiRA spodbuja sodelovanje socialnih partnerjev in vseh drugih dejavnikov na področju varnosti in zdravja pri delu. Sodelovanje je po besedah Van Mierla zelo pomembno. Prav tako pa je pomembno, da v skrbi za varnost in zdravje pri delu vidimo del posla in ne nekaj, kar poslu škoduje. Varnost in zdravje pri delu sta konec koncev tudi posel, saj prispevata k zmanjševanju stroškov poslovanja.

Harmonizacija standardov

Eckhard Metzke iz Nemčije je opozoril na vpliv standardov in standardizacije na zdravje in varnost pri delu. Opozoril je, da je domala vse v našem delovnem in bivalnem okolju standardizirano. Po njegovih besedah morajo imeti socialni partnerji vpliv na oblikovanje standardov in na njihovo harmonizacijo, saj več glav več ve.

Eckhard Metzke

Standardi imajo vpliv tudi na varnost in zdravje pri delu, zlasti ko govorimo o ergonomiji.

Najceneje je nesreče preprečiti

Francois Engels je spregovoril o vlogi promocije in preventivnih aktivnosti za

Francois Engels

varnost in zdravje pri delu v Luksemburgu.

Kot je dejal, je včasih veljala doktrina, da je najbolj enostavno in najceneje poravnati škodo po nesreči.

Danes pa vemo, da je mnogo boljše in tudi cenejša preventiva.

Več ocen tveganja pri malih delodajalcih

Leandros Nicolaidis je predstavil implementacijo spletnega orodja OiRA na Cipru.

Leandros Nicolaidis

Zahvaljujoč temu orodju se je na Cipru v zadnjih letih močno povečalo število malih delodajalcev, ki imajo oceno tveganja.

Problem pri malih delodajalcih je zlasti v pomanjkanju znanja, ki ga lahko nadomestijo z uporabo spletnega orodja.

Za razvoj OiRA skrbijo na ministrstvu za delo

Drugi dan konference je Jože Hauko iz Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti predstavil vlogo sektorja za varnost in zdravje pri delu na tem ministrstvu pri implementaciji OiRA v Sloveniji. Dejansko je ministrstvo skrbnik projekta OiRA v Sloveniji. Skrbi za razvoj

Jože Hauko

orodij OiRA v skladu s posebnostmi posameznega sektorja ter v skladu z nacionalno zakonodajo. Poleg tega skrbi za redno nadgradnjo vsebine OiRA orodij ter za njihovo razširjanje med končne uporabnike.

Ministrstvo skrbi tudi za izmenjavo izkušenj in znanja z drugimi člani OiRA skupnosti. Sicer pa imamo v Sloveniji orodje OiRA že za sedem dejavnosti.

OiRA spodbuja sodelovanje delodajalcev in delavcev

Nataša Kramar je predstavila razvoj in implementacijo spletnih orodij OiRA za frizersko in mizarsko dejavnost ter cestni promet, ki so jih izdelali v okviru projekta.

Poudarila je, da so za vse uporabnike omenjena orodja brezplačna in enostavno dostopna. Malim delodajalcem v omenjenih treh dejavnostih so odlični pripomoček za pripravo ocene tveganja, ki spodbuja sodelovanje med delodajalci in delavci.

Nataša Kramar

Opazanja inšpektorjev za delo

Slavko Krištofelc iz inšpektorata za delo je predstavil poglede inšpektorata na varnost in zdravje pri delu. Inšpektorji opazajo, da delodajalci za varnost in zdravje pri delu v času krize namenjajo vse manj sredstev, da se poslabšujejo odnosi med delodajalci in delavci, da veliko več govorimo o pravicah kot o dolžnostih in da delodajalci ne kažejo posebnega

interesa za področje varnosti in zdravja pri delu, saj skrb za varno in zdravo delo ne prinaša dobička na kratek rok. Rešitev je v usposabljanju, ozaveščenju in seveda tudi v spoštovanju zakonodaje.

Slavko Krištofelc

Soustvarjanje zdravih odnosov

Anka Zajc

Na koncu strokovnega dela mednarodne konference je Anka Zajc spregovorila še o soustvarjanju zdravih odnosov v delovnem okolju, saj odnosi pomembno vplivajo na zdravje zaposlenih.

Predstavila je tudi svoj priročnik na to temo. Opozorila je, da zdravi odnosi v delovnem okolju pomembno vplivajo na varnost in zdravje zaposlenih. Neustrezni odnosi in komunikacija med sodelavci vodijo v konflikte. Nerešeni konflikti pa vodijo v mobing, ki vpliva na zdravje žrtev mobinga in povzroča materialno škodo podjetjem. Kot je dejala Zajčeva je delodajalec dolžan aktivno zagotavljati delovno okolje, v katerem se mobing ne bo pojavil. Prav tako pa lahko vsak posameznik s svojo komunikacijo in s svojim ravnanjem prepreči razvoj mobinga. Ob tem je poudarila, da je vsak zaposleni dolžan opozarjati na nepravilnosti, ki jih opazi v svojem delovnem okolju.

Nagrade mladim

V skladu s tezo, da je treba za promocijo varnosti in zdravja pri delu pridobiti mlade, so v okviru projekta ProZDRAV podelili nagrade študentom za najboljše naloge s področja varnosti in zdravja pri delu ter učencem za najboljša likovna dela na to temo.

Prve nagrade študentom niso podelili, drugo pa je prejel Matej Štober iz Višje strokovne šole Maribor za diplomsko nalogo »Ocena tveganja vodje oddelkov – primer podjetja XY«. Tretjo nagrado je prejela Blažka Globočnik iz Višje strokovne šole za turizem Bled za nalogo »Prisotnost stresa med študenti«. Štober in Globočnikova sta svoji diplomski nalogi udeležencem mednarodne konference tudi na kratko predstavila. Oba so nagradili z močnim aplavzom.

Za najboljša likovna dela na temo varnost in zdravje pri delu pa je prejel prvo nagrado 4.b razred Osnovne šole Mitje Čopa iz Kranja (mentorica je bila Apolonija Konjar). Nagrade za likovna dela so prejeli še Osnovna šola Brinje Grosplje, podružnica Polica; 5.b razred Osnovne šole Prežihovega Voranca iz Ljubljane in 4.a razred Osnovne šole Škofja Loka mesto.

Tomaž Kšela

Prejemniki nagrad skupaj z nosilci projekta ProZDRAV

Jesenska gospodarska napoved za EU

POČASNO OKREVANJE

Evropska komisija je v začetku novembra objavila jesensko gospodarsko napoved 2014, v kateri napoveduje šibko gospodarsko rast do konca leta tako v EU kot tudi v območju evra. Kljub spodbudnim finančnim pogojem bo gospodarsko okrevanje tudi v letu 2015 počasno, saj posledice krize le postopoma izzvenevajo, brezposelnost in zadolženost pa ostajata visoki. Realna rast BDP naj bi v letu 2014 znašala 1,3 % v EU in 0,8 % v območju evra.

Ob izboljšanju zunanega in domačega povpraševanja naj bi se rast v letu 2015 počasi okrepila, in sicer na 1,5 % v EU in 1,1 % v območju evra. V letu 2016 se pričakuje nadaljnja pospešitev gospodarske aktivnosti na 2,0 % oziroma 1,7 %, pogajalniki pa jo bodo krepitev finančnega sek-

torja in boljši pogoji financiranja ter strukturne reforme, ki so začele dajati rezultate. V Sloveniji naj bi se BDP letos povečal za 2,4 %, naslednje leto za 1,7 %, leta 2016 za 2,5 %.

Stopnja brezposelnosti je nekoliko upadla, znatnejše izboljšanje na trgu dela pa naj bi nastopilo ob koncu obdobja napovedi. Leta 2016 naj bi se brezposelnost v EU znižala na 9,5 %, v območju evra pa na 10,8 %. V Sloveniji bo brezposelnost po napovedih postopno upadala. Letos naj bi znašala 9,8 %, naslednje leto 9,2 %, leta 2016 pa 8,4 %.

Inflacija bo leta 2014 ostala zelo nizka, s postopnim zagonom gospodarske aktivnosti pa naj bi se začela povečevati. V EU naj bi inflacija znašala 0,6 % v letu 2014, 1,0 % v letu 2015 in 1,6 % v letu 2016.

Po napovedih naj bi inflacija v Sloveniji letos znašala 0,4 %, naslednje leto 1,0 %, leta 2016 pa 1,5 %.

Javnofinančni primanjkljaj naj bi se še naprej zmanjševal tako v EU kot v območju evra. V EU naj bi se znižal na 3,0 %, v območju evra pa na 2,6 %. Komisija za Slovenijo za letos napoveduje 4,4-odstotni javnofinančni primanjkljaj, v letu 2015 naj bi bil primanjkljaj 2,9-odstotni, leto kasneje pa 2,7-odstotni.

Delež javnega dolga v BDP bo predvidoma najvišji naslednje leto, in sicer naj bi v EU znašal 88,3 %, v območju evra pa 94,8 %. V Sloveniji naj bi javni dolg letos dosegel 82,2 %, naslednje leto pa se povečal na 82,9 %. Leta 2016 bo po napovedih upadel na 80,6 %.

S. J.

Zdravnica svetuje

Piše: Maja Sendi,
dr. med.

Osteoporoz

Osteoporoz je sila nadležna in ne zadnje tudi nevarna bolezen, za katero oboleli po navadi sploh ne vedo, dokler si česa ne zlomijo. Gre za bolezen, za katero je značilno zmanjšanje mineralne kostne gostote in posledično zmanjšanje čvrstosti kosti. Kot že samo ime pove, kosti postanejo pravzaprav porozne, ne-kvalitetne. Posledica, ki se je najbolj bojimo, je patološki zlom osteoporotične kosti. V Sloveniji je letno 16 tisoč osteoporoznih zlomov, med katerimi prednjačijo zlomi kolka, zapestja ter vretenc.

Kdo je najbolj ogrožen?

Osteoporoz se precej pogosteje pojavlja pri ženskah kot pri moških in sicer tipično po menopavzi. Zmanjšanje kostne gostote pri ženskah v obdobju po menopavzi je povezano z znižano ravni progesterona in estrogena, to pa sta hormona, ki delujeta stimulatивно na obnavljanje kostnine. Do 80. leta lahko ženska izgubi skoraj polovico svoje kostne mase. Zaradi tega so še bolj ogrožene ženske, ki prezgodaj izgubijo menstruacijo in ženske, ki imajo operativno odstranjene jajčnike še v rodni dobi. Poleg tega na kostno gostoto negativno vpliva tudi kajenje, stalno hujšanje oziroma anoreksija, neustrezna prehrana, premalo telesne aktivnosti, težave s ščitnico ter dolgotrajno zdravljenje z kortikosteroidnimi zdravili. Na nek način se osteoporoz začne že v otroštvu, saj sodobni mladostniki vse preveč časa preživijo za računalnikom in se premalo gibljejo zunaj, kar ima za posledico manjšo izpostavljenost soncu, kar je ključno za nastajanje vitamina D v telesu, ta pa skrbi za izgradnjo in mineralizacijo kostnine. Do 30. leta se vzpostavi največja kostna masa, in če je ne dosežemo, smo že od začetka na slabšem. Čeprav osteoporoz povezujemo večinoma samo z ženskami, pa to še zdaleč ne pomeni, da zanjo moški nikoli ne zbolijo. Ti imajo sicer že po naravi višjo mineralno kostno gostoto, vendar se ta po 30. letu začne spontano zmanjševati. Po najnovejših podatkih naj bi osteoporozni zlom utrpel vsak peti moški starejši od 50 let.

Kakšna je razlika med navadnim in osteoporoznim zlomom?

Patološki (osteoporozni) zlom se od navadnega zloma kosti loči po tem, da je vzrok zanj sila take velikosti, ki na zdravi kosti ne bi povzročila posledic, na kosti, ki je oslabiljena, pa povzroči zlom. Primeri takih zlomov so na primer zlom reber pri močnejšem objemu ali kašljanju, zlomi kosti rok ali zlom kolka pri padcu s stojne ali

sedalne višine, ter sesedanje hrbtenice zaradi manjših kompresijskih zlomov vretenc. Tako so lahko že običajna gospodinjska opravila za ljudi z osteoporozo usodna. Problem osteoporotične kosti pa ni samo v tem, da se hitreje zlomi, temveč tudi v tem, da se celi izrazito slabše in počasneje kot zdrava kost. Zaskrbljujoči so podatki, ki kažejo, da je smrtnost v prvem letu po zlomu kolka, kar do 20 odstotna. Problem je seveda v opešanju bolnika, ki pravzaprav nikoli več ne doseže prvotne telesne zmogljivosti ter je v večini primerov povsem odvisen od pomoči svojcev. Kakovost življenja bolnikov, kot tudi svojcev, se po skoraj vsakem osteoporoznem zlomu korenito poslabša, zato je pri osteoporozni ključno tako njeno prepoznavanje kot zgodnje zdravljenje.

S kakšnimi simptomi se kaže osteoporoz?

Za bolezen je značilno, da poteka tiho in brez kakšnih večjih opozorilnih znakov, vse dokler se ne zlomi prva kost. A ko enkrat pride do zlomov, to pomeni, da so kosti že močno oslabele oziroma je bolezen že precej napredovala. V začetku se bolezen lahko nakazuje z nespecifičnimi bolečinami v križu ter ostalih sklepih, osebe morda lahko opazijo izgubo telesne višine in ukrivljanje hrbtenice. Vsekakor pa je katerikoli zlom, ki je posledica delovanja majhne sile, lahko znak za osteoporozo.

Diagnostika in zdravljenje

Ker osteoporoz v začetnih fazah ne povzroča težav, je pravzaprav potrebno aktivno iskanje bolnikov z dejavniki tveganja (ženske v menopavzi, osebe z izgubo telesne višine, s sklepnimi bolečinami itd.). Ob postavitvi suma na bolezen je pri bolniku potrebno opraviti preiskavo merjenja mineralne kostne gostote s posebno napravo DXA, na osnovi rezultatov pa se odločimo za način zdravljenja. Zdravljenje je dolgotrajno in običajno traja od 3 do 5 let. Bolnik mora zdravila jemati redno in po predpisnem režimu, saj opustitev zdravljenja pomeni ponovno povečanje tveganja za spontane zlome.

Kaj lahko proti osteoporozni storimo sami?

Z večjo skrbjo za zdravje, bi prve znake bolezni zlahka premaknili v pozno starost. Vsaj delno se lahko pred osteoporozo zaščitimo s preprostimi ukrepi, kot so opustitev kajenja, zmerno uživanje alkohola in redna telesna aktivnost. Pri prehrani je potrebno paziti na zadosten vnos kalcija. Slednjega bi morali dnevno zaužiti približno 1200 mg (največ se ga nahaja v mleku in mlečnih izdelkih, ribah, zeleni in listnati zelenjavi, oreščkih itd.). Osebe, ki se že zdravijo zaradi osteoporozne, bi se seveda pri rekreaciji morale izogibati športom, kjer obstaja večja možnost padcev in posledično tudi zlomov. Vsekakor pa velja, da z rednim jemanjem zdravil in zdravnim življenjskim slogom zelo uspešno upočasnimo napredovanje bolezni.

Vladna izhodišča za socialni sporazum 2014-2018

PRISEGANJE NA SOCIALNI DIALOG

Vsaka vlada, ki ima resen namen izpeljati strukturne reforme, potrebuje za to socialni mir. Zato mora že na začetku mandata skleniti socialni sporazum s socialnimi partnerji. Nova vlada je že pripravila in sprejela izhodišča za pogajanja o socialnem sporazumu za obdobje 2014 - 2018, ki jih bo na Ekonomsko-socialnem svetu ponudila v obravnavo in sprejem delodajalskim organizacijam in sindikatom. Sicer pa je Slovenija imela zadnjič socialni sporazum za obdobje od leta 2007 do 2009. V času najhujše krize pa socialnega sporazuma pri nas, žal, nismo imeli.

Po besedah ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anje Kopač Mrak, ki bo vodila vladno pogajalsko skupino, se vlada zavzema za sprejem razmeroma kratkega socialnega sporazuma. Določal naj bi le cilje, ki naj bi v Sloveniji privedli do večje blaginje v državi, o posameznih ukrepih za doseg te ciljev pa naj bi se socialni partnerji pogovarjali, ko bo pripravljena zakonodaja. Na področju trga dela bi tako v socialni sporazum na primer zapisali zgolj cilj zmanjšati starostno segmentacijo, ne pa tudi, kako to doseči, saj je za to več možnosti in dogovor o njih terja več časa.

V socialnem sporazumu vlada uvodoma ugotavlja, da se je Slovenija med državami Evropske unije v času finančne in gospodarske krize soočila z enim najvišjih padcev gospodarske aktivnosti (v Sloveniji je padla za 8,5 odstotka v Evropski uniji pa v povprečju za 4,5 odstotka). Zato se je zmanjšalo število delovno aktivnih za 9,7 odstotka, proračunska sredstva za zagotavljanje socialne varnosti posameznikov in družin pa so se povečala za 28 odstotkov. Število brezposelnih je preseglo 120 tisoč. V času krize so se prihodki države zmanjšali, javni dolg pa povečal.

Nevarnosti recesijske spirale se je Slovenija po presoji vlade izognila samo zahvaljujoč temu, da so se socialni partnerji in vlada zavedali nujnosti sprejetja varčevalnih ukrepov za stabilizacijo razmer. V drugi polo-

vici leta 2013 in pretežnem delu leta 2014 so ključni ekonomski kazalniki in kazalniki na trgu dela pričeli odražati spodbudnejše stanje in postopen izhod Slovenije iz primeža krize. Kljub optimističnim signalom, pa je gospodarski, socialni in ekonomski položaj Slovenije in njenih državljanov še vedno razmeroma negotov, zato je tudi v prihodnjih letih potrebno nadaljevati z ukrepi, ki bodo izboljšali dejavnike konkurenčnosti in dviga produktivnosti gospodarstva.

Anja Kopač Mrak: »Socialni sporazum naj določa le cilje, ki bodo privedli do večje blaginje v državi, o posameznih ukrepih za doseg te ciljev pa se bodo socialni partnerji pogovarjali, ko bo pripravljena zakonodaja.«

V socialnem sporazumu bodo socialni partnerji (delodajalske organizacije, sindikati in vlada) opredelili temeljne zaveze in usmeritve, ki jim bodo sledili s svojimi aktivnostmi do leta 2018.

Vladne prioritete

Vlada v svojih izhodiščih za socialni spora-

zum predlaga sledeče prioritete: nov razvojni zagon temelječ na znanju in inovativnosti za nova kakovostna delovna mesta, višjo dodano vrednost in trajnostni razvoj družbeno odgovornega gospodarstva in javnega sektorja; uvedba aktivnosti za odpravo krize vrednot v naši družbi, ki se kaže v nespoštovanju zakonov in predpisov, korupciji, nepravilnem bogatenju posameznikov, posameznic in vedno večji neenakosti, načrtnem uničevanju podjetij, prenašanju denarja v davčne oaze, izogibanju plačevanja davkov in prispevkov za socialno varnost; zmanjšanje administrativnih in normativnih obremenitev gospodarstva s povečanjem njegove izvozne konkurenčnosti na globalnih trgih ter krepitev konkurenčnosti poslovnega okolja za investicije in gospodarsko sodelovanje; doseganje visoke ravni ekonomske in socialne varnosti ter učinkovitega sistema socialnega varstva; razvijanje ekonomske demokracije s povečevanjem pravic zaposlenih, da aktivno sodelujejo pri ustvarjanju in razporeditvi bogastva; dvig notranjega povpraševanja; pripravo in izvedbo potrebnih sprememb sistemske zakonodaje in optimizacija javnega sektorja.

S socialnim dialogom do skupnih ciljev

Vlada prisega tudi na socialni dialog. Ta predstavlja temelj za doseganje širokega družbenega soglasja o prihodnjem razvoju Slovenije in pomembno demokratično vrednoto, ki jo je potrebno utrjevati in poglobljati. Osrednje mesto takšnega dogovarjanja bo Ekonomsko-socialni svet, ki bo še naprej zagotavljal ustrezen pravno formalni okvir za razpravo.

Vlada si bo skupaj s socialnimi partnerji prizadevala za povrnitev zaupanja ljudi v državo in njene temeljne stebre državotvorne delovanja, politične, družbene, kulturne, socialne, finančne, gospodarske in druge. Enega izmed ključnih elementov državotvorne delovanja predstavlja tudi socialni dialog, ki ima v Sloveniji dolgo zgodovino, od leta 1994 pa njegov osrednji prostor pravno formalno predstavlja Ekonomsko-socialni svet. Ta je tristranski organ socialnih partnerjev in vlade, ustanovljen zato, da obravnava vprašanja in ukrepe, povezane z ekonomsko in socialno politiko, in druga vprašanja, ki se nanašajo na posebna področja dogovarjanja partnerjev, ter predstavlja temelj tripartitnega dialoga med vlado, sindikati in delodajalci.

Finance

Na področju financ so po vladni presoji ključni cilji: postopna javnofinančna konsolidacija z uveljavljanjem ukrepov za vzdržnost javnofinančnih izdatkov in sprejem izvedbenih ukrepov za uveljavitev fiskalnega pravila za celoten sektor države; učinkovito delovanje bančnega sistema; učinkovito upravljanje podjetij v državni lasti in smiselna privatizacija ter razdolževanje in prestrukturiranje podjetij.

Institut »zajamčene plače« ne obstaja več

URADNO POJASNILO

Kljub temu, da institut tako imenovane »zajamčene plače« pri nas od sprejema pokojninske reforme ni več v uporabi, nekateri še vedno govorijo o zajamčenih plačah in se sklicujejo nanje. Nekateri delodajalci delavcem celo pretijo, da jim bodo zaradi tega ali onega vzroka začeli izplačevati zajamčene plače. Zato so se predstavniki delodajalcev in sindikatov obrnili na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti s prošnjo, naj jim posredujejo uradno stališče glede zajamčenih plač.

»Institut zajamčene plače dejansko ne obstaja več, saj je v skladu z določbami Zakona o minimalni plači (Uradni list RS št. 13/2010) prenehal veljati 1.1.2013, z veljavnostjo novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2),« so odgovorili z ministrstva.

Po zakonu o minimalni plači mora vsak delavec za poln delovni čas prejeti najmanj minimalno plačo. Ta v tem trenutku znaša 789,15 evra bruto.

T. K.

Vzdržen model gospodarskega razvoja.

Poglaviti cilji vlade na tem področju so: celovita podpora rasti in razvoju gospodarstva; internacionalizacija slovenskega gospodarstva; večja atraktivnost in konkurenčnost za tuja in domača vlaganja; pregledno, učinkovito in stabilno poslovno okolje in ustvarjanje pogojev za odpiranje novih kakovostnih delovnih mest, s posebnim poudarkom na delovnih mestih za mlade.

Javni sektor

Vlada v izhodiščih poudarja, da je javni sektor močan družbeni podsistem in poleg gospodarskega razvoja in socialne kohezije pomeni pomemben dejavnik razvoja v državi. Učinkovit in kakovosten javni sektor zagotavlja pogoje za konkurenčnost gospodarstva. Organiziran mora biti racionalno, njegove storitve kakovostne in popolnoma približane in prilagojene uporabnikom.

Vlada se zavzema za učinkovit kakovosten, prijazen in uporabniku usmerjen javni sektor; za kakovostno in enostavno zakonodajo; za debirokratizacijo in deregulacijo; za enostavno poslovno - zakonodajno okolje za razvoj gospodarstva, zadovoljstvo državljanov in administrativno razbremenitev javnega sektorja; za vzpostavitev trajnostnega in finančno vzdržnega delovanja javnega sektorja; za kakovostno upravljanje s človeškimi viri v javnem sektorju - večja fleksibilnost in za uvedbo kompetenčnega modela.

Zdravstvo

Temeljni cilj na področju zdravstva je korektiv obstoječega zdravstvenega sistema v smeri krepitve javnega zdravstva, upoštevanje njegovo finančno vzdržnost, s poudarkom na ohranitvi s pravicami čim bolj polnega obveznega zdravstvenega zavarovanja in jasnejše ločitve izvajanja javne in zasebne zdravstvene dejavnosti. Zdravstveni sistem bo vlada krepila na način, da bodo imele vse zavarovane osebe enako dostopnost do zdravstvenega varstva, ko ga bodo potrebovale in bodo do njega upravičene.

Kakovost, varnost, dostopnost, učinkovitost in finančno vzdržnost delovanja zdravstvenega sistema namerava vlada zagotoviti s spremembami in dopolnitvami zakonodaje in na osnovi Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 - 2020.

Varčevalni ukrepi ne bodo povečali notranje potrošnje PRISOTNA PROTISLOVJA

V veliki družini sindikatov v okviru Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS), ki ji pripada tudi Sindikat obrti in podjetništva Slovenije (SOPS), so že obravnavali vladna izhodišča za pogajanja o socialnem sporazumu. Kot pravi izvršni sekretar ZSSS Andrej Zorko so izhodišča za socialni sporazum tokrat pripravljena nekoliko drugače, kot so bila doslej, saj so v nekaterih delih zelo splošna. Pri pripravi izhodišč je po besedah Zorka vlada upoštevala tudi nekatera stališča in predloge ZSSS iz preteklosti.

Hkrati pa Zorko opozarja, da so vladna izhodišča za socialni sporazum v nekaterih delih napisana protislovno. Na eni strani se zavzemajo za večjo notranjo potrošnjo, s katero bi spodbudili proizvodnjo, po drugi strani pa predlaga ostre varčevalne ukrepe na področju javnega sektorja oziroma v javni porabi, kar bi nedvomno vplivalo na manjšo kupno moč, na manjše povpraševanje in na manjšo potrošnjo.

Poleg tega v izhodiščih za socialni sporazum po besedah Zorka manjka poglavje o krepitvi pravne države in pravne varnosti delavk in delavcev ter vseh državljanov. V predvolilnem času je sedanjí predsednik vlade to opredelil kot eno od prednostnih nalog bodoče vlade, v izhodiščih za socialni sporazum pa je to področje izostalo.

Trg dela

Na podlagi opravljenih analiz in ocene stanja na trgu dela bo vlada pripravila predloge sprememb predpisov s ciljem nadaljnjega zmanjševanja segmentacije in zagotovitve ustrezne fleksibilnosti na trgu dela. Na področju zaposlovanja je ključnega pomena postopno dvigovanje stopnje zaposlenosti v populaciji med 20. in 64. letom starosti. Vlada bo spodbujala tudi hitrejši vstop na trg dela mladih in drugih težje zaposljivih skupin.

Pokojninski sistem

Vlada si bo prizadevala za zagotovitev in ohranitev javnofinančno vzdržnega pokojninskega sistema in dostojnih pokojnin v obdobju, za katerega se sklepa socialni sporazum.

Izvajanje evropske kohezijske politike

Osrednji cilj evropske kohezijske politike je ekonomska, socialna in teritorialna kohezija. Evropski strukturni in investicijski skladi zagotavljajo podporo, ki dopolnjujejo nacionalne, regionalne in lokalne ukrepe za doseganje krovnih ciljev strategije Evropa 2020. Na področju kohezijske politike bo vlada spodbujala partnerstvo s krepitvijo socialnega dialoga in institucionalne zmogljivosti socialnih partnerjev. Na izvajalski ravni bo za-

čela z izvajanjem Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, zaključili bomo izvajanje operativnih programov za obdobje 2007-2013 ter učinkovito črpali evropska kohezijska sredstva.

Nov zagon investicij

Vlada si bo prizadevala z novimi investicijami izboljšati konkurenčnost slovenskega gospodarstva, še posebej gradbeništva, učinkovitost sistema javnega naročanja in vzpostavitev sistema javno zasebnih partnerstev, infrastrukturo na področjih trajnostne energije, regionalnega razvoja in trajnostnega prometa, rabo slovenskega lesa, konkurenčnosti slovenske gozdno lesne verige in ugleda Slovenije za investicije in kot turistične destinacije.

Kakovostni sistem vzgoje in izobraževanja

Vlada si bo prizadevala za razvoj kakovostnega sistema vzgoje in izobraževanja, ki posameznikom omogoča doseganje visoke ravni splošnih in poklicnih kompetenc (vključno z vzgojo za inventivnost, podjetništvo in inovativnost) za uspešno poklicno vključevanje v zasebni in javni sektor ter v življenje.

Povzel: T. K.

Progress s 182 milijoni evrov pomagal že več kot 20.000 podjetnikom

LAŽJI DOSTOP DO MIKROKREDITOV

Evropski mikrofinančni instrument Progress je po zadnjem poročilu Evropske komisije o njegovem izvajanju s posojili in jamstvi v skupni vrednosti 182 milijonov evrov pomagal že več kot 20.000 podjetnikom. Predvsem je bistveno prispeval k ustvarjanju delovnih mest, in sicer z zagotavljanjem posojil za brezposelne ali neaktivne osebe, ki si težko izposodijo denar pri finančnih institucijah. Poročilo navaja, da je bilo 60 % končnih uporabnikov brezposelnih ali neaktivnih, ko so zaprosili za sredstva. Največ sredstev je bilo dodeljenih na področju kmetijstva in tr-

govine, saj več kot polovica vseh podjetij s podporo deluje v teh dveh sektorjih.

Poročilo dopolnjuje zunanja študija, ki kaže na nezadostno ponudbo mikroposojil v EU in potrebo po zapolnitvi vrzeli na evropskem mikrofinančnem trgu, ki po okvirnih ocenah znaša približno 2,7 milijarde evrov. Zato Komisija spodbuja države članice, naj bodo bolj dejavne pri zagotavljanju nacionalnih sistemov za mikrofinančne instrumente, zlasti z uporabo sredstev iz Evropskega socialnega sklada ali Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Namen evropskega mikrofinančnega instrumenta Progress je olajšati dostop do mikrokreditov za ljudi, ki se nameravajo samozaposeliti ali ustanoviti lastno podjetje. Pomoč v višini največ 25.000 evrov lahko prejmejo tudi brezposelni, osebe, ki jim grozi izguba zaposlitve, in osebe iz prikrajšanih skupin, na primer mladi, starejši ali migranti. Mikrofinančni instrument Progress, ki bo deloval do leta 2016, upravlja Evropski investicijski sklad, deluje pa prek številnih ponudnikov iz 18 držav članic EU, tudi Slovenije.

S. J.

Oživitev gradbeništva bi prinesla 20 tisoč novih delovnih mest

BO PRIŠLO DO PREMIIKA?

Državne investicije v Sloveniji znašajo okoli 500 milijonov evrov (gre za investicije v energetiko, v železniško in cestno infrastrukturo, v energetske sanacije stavb itd.), kar je najnižja še sprejemljiva raven, da lahko ostane obseg gradbeništva zadovoljiv. To so poudarili na posvetu o oživitvi in razvoju slovenskega gradbeništva, ki sta ga sredi oktobra v prostorih državnega sveta pripravila Odbor Zbora za oživitev in razvoj slovenskega gradbeništva in Državni svet Republike Slovenije.

Hitrejši razvoj gradbeništva je izjemno pomemben tudi za razvoj obrti in podjetništva, pa ne samo zato, ker se s to dejavnostjo ukvarja (zlasti v vlogi podizvajalcev) veliko obrtnikov in malih podjetnikov, temveč tudi za to, ker razvoj gradbeništva spodbuja razvoj obrti in podjetništva v vseh dejavnostih - od proizvodnih do storitvenih.

Razvoj gradbeništva prinaša delovna mesta tudi v drugih panogah

Uvodoma je na posvetu spregovoril predsednik državnega zbora Mitja Bervar. Izrazil je veselje, da je pobuda za posvet prišla s strani civilne družbe, ki se je v primeru problematike gradbeništva trdno povezala in si zastavila jasne skupne cilje ter jih zapisala v memorandum. Predlogi iz memoranduma Zbora za oživitev in razvoj slovenskega gospodarstva bi po besedah Bervarja lahko v pomembnem delu postali tudi cilji naše države.

»Svetovna kriza se je namreč začela s pokom nepremičninskega balona, v katerega je bil močno vpet tudi sektor gradbeništva. Visoka gospodarska rast in cvetoče gradbeništvo gresta običajno z roko v roki. Ko pa je gospodarstvo v krizi in je splošno stanje v gospodarstvu slabo, gre gradbeništvo dostikrat

izmed vseh najslabše,« je dejal predsednik državnega sveta. »Če je gospodarstvo podvoje in karoserija avtomobila, je gradbeništvo motor, ki ga poganja. S temi besedami lahko na kratko pojasnimo pomen gradbeništva za gospodarstvo, ki je bilo v Sloveniji dolga leta po osamosvojitvi zelo pomembna panoga, panoga z velikimi multiplikacijskimi učinki, ki je odločilno pripomogla h gospodarski rasti. Vendar se je treba ob tem zavedati, da samo gradbeništvo v najbolj osnovnem smislu ni več dovolj.

Potrebuje dodano vrednost, nove vsebine in povezave z drugimi panogami, kjer se lahko ti učinki še pomnožijo. Torej preprosto rečeno - beton potrebuje vsebino.«

Bervar je opozoril, da razvoj gradbeništva prinaša številna delovna mesta tudi v drugih panogah, kot so transport, predelovalne dejavnosti, poslovno-tehnične dejavnosti, trgovina in druge. S krizo so se v velikih težavah znašle tudi te. Veliko nekdanjih uspešnih podjetij je propadlo, veliko jih še komaj živi. Slovenija naj bi samo v gradbeništvo izgubila kar 40 000 delovnih mest.

Po besedah Bervarja je danes naše »gradbeništvo velikih podjetij« opustošeno. »Finančna kriza je na njih pustila velike posledice. Kljub rahlemu okrevalju, napovedi niso dobre. Kako hitro bo prišlo do ponovne rasti, pa je odvisno od ukrepanja države, bank in podjetij. Skrbi nas lahko, da na vidiku ni pomembnejših investicij, čeprav so te nujne z narodnogospodarskega vidika, spodbujanja zaposlenosti in gospodarske rasti. V zadnjem obdobju smo izgubili kar dva ministra iz tega področja,« je dejal. »Investicije so motor razvoja celotne družbe, zato bi morala naša država pri implementaciji tega dejstva od-

Mitja Bervar: »Investicije so motor razvoja celotne družbe.«

igrati svojo vlogo. Žal pri tem v zadnjih desetih letih stopicamo na mestu, v Sloveniji ni resnih investicij, čeprav je investitorjev dovolj in tudi takšnih, ki znajo prepoznati prednost Slovenije. Vendar mora država ustvariti jasne okvire za uspešno pritegnitev naložb. Država mora zagnati osnovni razvoj. Banke pa morajo odigrati svojo vlogo pri spodbujanju gospodarstva.«

Velika pričakovanja od evropske komisarke

»Pri tem bi rad spomnil na pričakovanja, ki jih imamo od slovenske komisarke gospe Violete Bulc v Bruslju, ki bo prevzela pomemben resor prometa. Vsi vemo, da je glavna naloga komisarja delovati za Evropsko unijo, kljub temu pa pričakujemo podporo za slovenska prizadevanja na tem področju, še zlasti, ko gre za gradnjo in vprašanja evropskih prometnih koridorjev, ki so za prihodnji razvoj Slovenije zelo pomembni. Odločali bodo o tem, ali bomo izkoristili svojo geostrateško lego ali pa nas bodo poslovno-prometni tokovi zaobšli,« je prav tako dejal Bervar. »Tudi v luči tega je treba sprejeti odločitve glede drugega tira in glede tretje prometne razvojne osi, ki je ključna za Koroško in Posavje. To mora biti nacionalni projekt, tako kot je to bilo pri gradnji avtocestnega križa. Veliko dodano vrednost za gradbeništvo vidim tudi v gradnji verige hidroelektrarn na Savi in pri energetske sanacije stavb v Sloveniji. Učinki bodo večkratni - delovna mesta, manjša poraba energije in manjši izpusti CO2. Pri tem je zelo pomembno, da vlada določi prioritete glede financiranja - kaj je mogoče izvesti z evropskimi sredstvi, kaj v javno-zasebnem partnerstvu, kaj pa s podeljevanjem koncesij in seveda komu.«

Na posvetu o oživitvi in razvoju slovenskega gradbeništva so sodelovali tudi številni gradbeni strokovnjaki in menedžerji gradbenih podjetij iz vse Slovenije.

»Če govorimo o gradbeništvu, ne bi smeli pozabiti na še eno vprašanje - na sivo ekonomijo. Velika slovenska gradbena podjetja so zaposlovala veliko delavcev iz nekdanjih jugoslovanskih republik. Po propadu teh podjetij, se jih je veliko vrnilo domov, del pa je v boju za preživetje ostal tukaj. Delajo za podjetja in posameznike, ki jih izrabljajo. Siva ekonomija tako ogroža še tista zdrava podjetja, ki hočejo dobro poslovati ter plačevati davke in prispevke,« je opozoril predsednik državnega sveta. Po njegovih besedah bi se morali pomena gradbeništvu zavedati vsi, ki v tej državi odločajo in krojijo njegovo uso. »Gre za izrazito nacionalno pango, in prav zaradi te specifikacije je v preteklosti morda tudi lažje prihajalo do zlorab. Danes vidimo, da smo zaradi tega oškodovani vsi – vozimo se po slabih cestah in nevarnih mostovih, naš železniški promet je zastarel, kupujemo predraga stanovanja, objekti, zlasti javni, kot so bolnišnice, šole ipd. so grajeni nekvalitetno in so nefunkcionalni. K takemu stanju pa je veliko prispevala tudi neustrezna zakonodaja, še zlasti na področju javnih naročil. Zato smo v državnem svetu podprli pobudo o organizaciji današnjega posveta. Resno namreč jemljemo svojo vlogo, da smo most med politiko in (strokovno) civilno družbo.«

Oživitev gradbeništvu bi prinesla 20 tisoč novih delovnih mest

Predsednik odbora Zbora za oživitev in razvoj slovenskega gradbeništvu in predsednik Inženirske zbornice Slovenije Črtomir Remec je dejal, da v stroki probleme našega gradbeništvu in rešitve zanje poznajo, treba jih je začeti le izvajati. Memorandum za oživitev gradbeništvu, ki so ga poleti sprejeli na Zboru za oživitev in razvoj slovenskega gradbeništvu, pa je predstavila Barbara Škraba Flis.

V gradbeništvu pri nas dela 60 tisoč delavcev, od tega jih je 18 odstotkov samozaposlenih. Kljub težkim pogojem dela dosegajo plače v gradbeništvu samo 78 odstotkov povprečne plače.

Obseg gradbenih del se je iz 3,5 milijarde evrov v letu 2008 zmanjšal na 1,7 milijarde evrov v letu 2013. Delež dodane vrednosti gradbeništvu v bruto domačem proizvodu se je zmanjšal na tri do štiri odstotke. Na stagnacijo gradbeništvu opozarja tudi upad zanimanja za gradbene poklice med mladimi. Zaradi vsega tega je usoda gradbeništvu in zaposlenih v njem negotova.

Kot je dejala Škraba Flisova kljub enotnemu evropskemu trgu normativne okvire in pogoje za poslovanje v gradbeništvu določajo nacionalne države, zato ima Slovenija škarje in platno za njegovo oživitev v svojih rokah. Strokovnjaki iz gradbeništvu si zato želijo stalen dialog z državo ter z izobraževalnim sektorjem, da bi s skupnimi močmi ustvarili pogoje za njegovo oživitev.

Sindikalist Oskar Komac se je zavzel za pripravo slovenskega New Deal-a za pospešitev gospodarske rasti.

Strokovnjaki iz gradbeništvu od politike zahtevajo zagotovitev stabilnih pogojev poslovanja in zagon investicij, ureditev razmer na trgu inženirskih storitev in gradenj, ustvarjanje kakovostnih delovnih mest v gradbeništvu in vlaganje v znanje in strokovno usposobljenost zaposlenih v gradbeništvu.

Če bo vlada te zahteve upoštevala, lahko pričakuje multiplicirane učinke razvoja gradbeništvu na celotno gospodarstvo, delež gradbeništvu v bruto domačem proizvodu med štirimi in osmimi odstotki, deset do dvajset tisoč novih delovnih mest, ohranitev zdravega jedra ponudnikov inženirskih storitev, večjo mednarodno konkurenčnost, večjo socialno varnost zaposlenih v panogi, več atraktivnih delovnih mest za mlade, visoko kakovost gradenj, uvedbo dualnega sistema izobraževanja za gradbene poklice in boljše koriščenje lokalnih potencialov gradbeništvu.

Predsednik odbora državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor Igor Zorčič je predstavil usmeritve in naloge na področju gradbeništvu iz koalicijskega sporazuma. Dejal je, da bodo za njihovo uresničitev potrebne nekatere zakonske spremembe. Udeležence posveta je pozval, naj se aktivno vključijo v zakonodajne postopke. Vodja direktorata za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo na gospodarskem ministrstvu Sabina Koleša pa je opozorila, da ima gradbeni sektor pomembno vlogo v lani sprejeti industrijski politiki, tako pa bo ostalo tudi v novi finančni perspektivi do leta 2020.

Potrebujemo slovenski New Deal

Sekretar Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti in državni svetnik Oskar Komac je dejal, da je današnja finančna kriza tipična kriza povpraševanja, ki so jo doslej zmotno reševali kot krizo ponudbe. Ko niti najnižje obrestne mere na kredite ne dvignejo povpraševanja, ga lahko dvignejo samo še državne investicije. Komac je opozoril, da postaja problem razvitih družb v Evropski uniji visoka brezposelnost. Evropska unija je skoraj vso industrijsko proizvodnjo prenesla na Kitajsko in v manj razvite države, v Sloveniji pa nam je uspelo uničiti še gradbeništvu, čeprav cest in železnic za nas ne morejo graditi na Kitajskem. »Če ne bomo spremenili razmišljanja, novih delovnih mest pri nas ne bo,« je dejal Komac. Po njegovih besedah mora vlada v nekaj tednih pripraviti slovenski New Deal. Zagon gospodarske rasti mora postati njene prioriteta, sicer se bo Slovenija znašla v recesiji, ki bo še hujša od tiste leta 2008.

Akcijski načrt za oživitev gradbeništvu

Udeleženci posveta so podprli pripravo akcijskega načrta za oživitev gradbeništvu. Vanj bodo vključili tudi predlog za ustanovitev direktorata za javne investicije na ministrstvu za infrastrukturo, saj potrebuje Slovenija enotno strategijo za vse javne investicije. Odpraviti je treba tudi najnižjo ceno kot edini kriterij pri javnem naročanju, ponovno uvesti vajeniški sistem izobraževanja v gradbeništvu in preprečiti socialni dumping.

Tomaž Kšela

Naložbe EU v Sloveniji

PARTNERSKI SPORAZUM

Evropska komisija je konec oktobra s Slovenijo sklenila partnerski sporazum o uporabi evropskih strukturnih in investicijskih skladov za obdobje 2014–2020. Sporazum bo podlaga za naložbe v višini 3,07 milijarde evrov v okviru kohezijske politike v obdobju 2014–2020. Znesek vključuje evropsko teritorialno sodelovanje in sredstva za pobudo za zaposlovanje mladih. Slovenija bo prejela tudi 837,8 milijona evrov za razvoj podeželja ter 24,8 milijona evrov za ribištvo in pomorski sektor. Naložbe EU bodo pripomogle k boju proti brezposelnosti in socialni izključenosti ter spodbujanju konkurenčnosti, podjetništva, gospodarske rasti in razvoja okolju prijaznega gospodarstva.

Evropski strukturni in investicijski skladi so Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad, Kohezijski sklad, Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo ter Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja.

S. J.

Spremenjen Zakon o izvršbah

BOLJ NEUGODEN ZA DOLŽNIKE

Poleti je začel veljati spremenjen Zakon o izvršbah, ki je bolj neugoden za dolžnike. Po starem zakonu je moral dolžniku po izvršbi na računu ostati znesek celotne minimalne plače. Po novem, pa bodo lahko v postopku izvršbe dolžniku pobrali s transakcijskega računa sredstva do višine 70 odstotkov minimalne plače.

cijskega računa sredstva do višine 70 odstotkov minimalne plače. Po starem zakonu so morali ob izvršbi dolžniku na računu pustiti najmanj 603 evre, sedaj pa mu lahko poberejo z računa vsa sredstva do višine 550 evrov.

Doslej v postopku izvršbe delavcem z minimalno plačo, ki so imeli blokiran transakcijski račun, niso imeli kaj zarubiti. Sedaj pa lahko tudi delavcem z minimalno plačo z blokiranega transakcijskega računa vsak mesec poberejo 50 evrov. Delavcev z minimalno plačo je v Sloveniji trenutno nekaj manj kot 50 tisoč. Seveda pa lahko v postopku izvršbe vsem, ki imajo blokiran transakcijski račun, zarubijo prilive na račun do 70 odstotkov minimalne plače.

Spremembe in dopolnitve Zakona o izvršbah, ki so manj ugodne za dolžnike, so sprejeli poslanci v juniju, ko je bil državni zbor že razpuščen. Spremembe zakona so sprejeli z obrazložitvijo, da bodo izvršbe poslej potekale hitreje. Ali je bil to zares pravi razlog ali samo pretveza, bo kmalu pokazal čas. Zagotovo pa se bodo dolžniki poslej bolj bali izvršbe, saj jim bo po njej za življenje na računu ostalo samo 550 evrov na mesec.

Sindikati so omenjeni spremembi odločno nasprotovali, vendar jim vlada in poslanci niso prislunili, temveč so sledili predlogu, ki so ga najbolj podpirale banke.

T. K.

Po novem lahko dolžniku v postopku izvršbe poberejo s transakcijskega računa sredstva do višine 70 odstotkov minimalne plače.

Priložnost za starejše delavce iz vzhodne Slovenije in delodajalce iz vse Slovenije

UGODNE SUBVENCije

Zavod za zaposlovanje je poleti objavil novo javno povabilo »Delovna vključenost starejših oseb«. Z njim delodajalcem iz vse Slovenije ponuja subvencije za zaposlovanje starejših brezposelnih oseb iz vzhodne Slovenije, ki so več kot dvanajst mesecev brezposelni ali pa so brez izobrazbe.

Cilj javnega povabila »Delovna vključenost starejših oseb« je, da bi delodajalci za leto dni zaposlili 760 starejših brezposelnih delavk in delavcev iz vzhodne Slovenije ter da bi vsaj trideset odstotkov omenjenih delavk in delavcev ohranilo zaposlitev tudi po preteku enega leta.

Kakšni so pogoji javnega povabila delodajalcem? Vsak delodajalec, ki bo v okviru programa »Delovna vključenost starejših oseb« za najmanj eno leto zaposlil delavca iz vzhodne Slovenije starejšega od 50 let, ki izpolnjuje vsaj enega od dveh kriterij (ali je prijavljen na zavodu za zaposlovanje in vpisan v evidenco brezposelnih vsaj 12 mesecev ali pa nima dokončanega srednjega strokovnega izobraževanja, srednjega poklicnega, tehniškega izobraževanja oziroma splošnega srednjega izobraževanja), bo prejel subvencijo v višini 5.000 evrov. To velja samo za zaposlitev starejših delavcev, ki so stalno

prijavljeni v eni od občin iz vzhodne Slovenije. Subvencija v višini 5.000 evrov je dokaj visoka, saj bo lahko delodajalec iz nje delavcu, ki ga bo zaposlil najmanj za eno leto, izplačal več kot šest minimalnih plač. Dejansko bo delodajalec starejši delavec, ki ga bo zaposlil preko javnega povabila, stal več kot polovico manj, od drugih primerljivih delavcev. Kot kažejo številne raziskave, pa starejši delavci marsikdaj naredijo celo več kot mlajši, saj imajo že izdelane delovne navade in bogate izkušnje. Tudi sicer so lahko starejši delavci dragoceni za celoten kolektiv, saj prenašajo delovne izkušnje na mlajše.

Subvencijo za zaposlitev lahko pridobijo na javnem povabilu izbrani delodajalci. Število subvencioniranih zaposlitev je odvisno od števila zaposlenih pri delodajalcu. Tisti, ki zaposlujejo od 1 do 5 oseb, lahko pridobijo največ 2 subvencionirani zaposlitvi, tisti, ki zaposlujejo več oseb, pa lahko pridobijo največ 10 subvencioniranih zaposlitev.

Za javno povabilo je na razpolago 3,8 milijona evrov. Delodajalec mora pred oddajo ponudbe na javno povabilo zavodu za zaposlovanje sporočiti pristoje delovne mesto. Ponudbo mora oddati svoji območni službi zavoda za zaposlovanje skupaj z izpolnjenim obrazcem, ki ga najde na spletnih straneh zavoda.

T. K.

Stopnja zaposlenosti v EU

RAHLO POVEČANJE

Po podatkih evropskega statističnega urada Eurostata se je stopnja zaposlenosti v območju evra in v celotni EU v drugem četrtletju 2014 v primerjavi s četrtletjem poprej v območju evra povečala za 0,2 %, v celotni EU pa za 0,3 %. Na letni ravni se je zaposlenost v območju evra povečala za 0,4 %, v celotni EU pa za 0,7 %. Eurostat na podlagi sezonsko prilagojenih podatkov ocenjuje, da je bilo v drugem četrtletju 2014 v celotni EU zaposlenih 224,9 milijona moških in žensk, od tega 146,5 milijona v območju evra.

Med državami članicami EU, za katere so na voljo podatki, se je zaposlenost v zadnjem četrtletju najbolj povečala v Estoniji (+1,2 %), na Portugalskem (+0,9 %) in Španiji (+0,7 %), zmanjšala pa se je v Litvi (-1,0 %) in na Cipru (-0,1 %). V Sloveniji se je zaposlenost na letni ravni povečala za 0,7 %.

S. J.

Kulturni kotichek

Piše: Roman Končar

Večni nabritež dobrosrčni ...

Kdo ga ne pozna »Ribiča Pepeta«? Še posebej med mladimi je naravnost fenomenalno priljubljen in tej priljubljenosti primerno tudi prepoznaven. A malo ljudi ga resnično pozna, tako, v dušo pozna. Sam si štejem v posebno veselje, da so se najine poti prekrižale že pred desetletji. Igor je še vedno milo, srčno, preprosto človeško bitje, ki je sposobno vsega ne le dobrega, temveč tudi človeškega. Od nekdanj je bil veseljak, ampak ne tak, »ta razuzdan«, temveč bolj »miroljuben«, kar pa nikakor ne pomeni, da ni v trenutku – »za stvar«, ko je govora o kakšni vragoliji življenjski. Že za časa njegove »ta prve« res-ne kariere (iz nadaljevanja boste spoznali, da ima ta človek najmanj tri kariere!), tiste, »napol-profi« glasbene, ko so ga »sračkali ke naokoli«, vsi tisti »kerlci«, ki so slišali na ime »Ansambel GU-GU«, je bil nabrit in hudomušen, da malokdo tako. Potem ga je življenje pripeljalo v slikarske vode (ljudje, kako ta človek riše!!! Milina!), pa v dokončne oblikovalske vode, kjer je še dandanašnji in to veliko več, kot le uspešno.

Da o njegovi »tretji kariere«, igralski, ne izgubljam besed. Igor je kazal znake odličnega igralca že pred časom in ko mu je Jože Potrebuješ ponudil, da bi skupaj »ustvarila« Ribiča Pepeta, Igorju ni bilo treba dvakrat reči. In se je dobesedno »rodil« eden najprijudnejših likov televizijskih.

Ko sem zapisal, da je Igor kazal igralske popadke že veliko prej, preden se je rodil Ribič Pepe, sem imel v mislih prav posebno peripetijo, ki sva jo ušpčila skupaj.

Poletje je bilo, pred leti in prijateljica, znana slovenska pešnica in novinarka Miša Čermak, je praznovala rojstni dan. Pa je povabila na veselo praznovanje svoje prijateljice in prijatelje in tudi midva z Igorjem sva bila povabljeni. Pa sva si rekla: kaj naj ji ušpčiva, kakšno darilo naj ji prineseva? In sva ga potuh-tala. Res specialno in res osebno darilo. Odločila sva se, da se bova oblekla v baletki in ji bova odplesala sloviti ples »smrt laboda«, iz slovitega »Labodjega jezera«. Le da sva se midva odločila za »pinko«, torej roza varianto. Zamisel je bila perfektna in Igorjeva, a prve težave so nastopile že pri baletnih copatih. Tako velikih ne delajo. Standardno, mislim, Midva sva bila

nad-standardna, kar zadeva najini »nogurini«, ne baletni nogici krhki. No, pa sva se sprijaznila s tem, da bodo tudi šolski copati, tisti, ta beli ali črni, kar v redu. Potem sta prišla na vrsto kostuma baletna. Tu smehu ni bilo ne konca ne kraja že za časa snovanja in kreiranja in udejanjanja teh kostumčkov najinih baletnih. Prava krilca iz nečesa, kar je vsaj približno spominjalo na prava baletna krilca, pa roza majčki brez rokavov, pa še nekakšni pentljam podobni naglavni vstavki in, čisto na koncu, nujni »make up«. Ljudje, da bi naju vi videli. Ma krepnete od smeha. In sva napokala vse skupaj v Igorjev avto in jo mahnila v Portorož, v nek majhen, a silovito »cortkan« lokalček v portoroškem Bernardinu. Ko naju je Miša ugledala, je bila vidno presenečeno razočarana, saj sva ji, sicer zaigrano ble-dih obrazov in skoraj jokajoč povedala, da sva najino darilo zanjo – pozabila doma. Da pa imava nekaj, kar bo to darilo skušalo nadomestiti. In že sva izginila v toaletne prostore, kjer se je začela najina preobrazba. S težavo sva se preoblekla, saj sva se drug drugemu do solz nasmejala, drug drugega gledajoč, kako se »matrava« s tistimi baletnimi rečmi. No, ampak nama je uspelo in sva se nekako preoblekla. Potem sva prosila Tomaža Kozlevčarja, da je na pianinu preludiral glasbo iz »Labodjega jezera«, midva pa sva priplesala iz tistega WC-ja kot dve krhki, ranjeni ptici baletni, že skoraj na pol mrtvi, vsekakor pa v zadnjih vzdihljajih, tako ptičjih kot človeških. Ljudje, povabljeni, so s svojim huronskim smehom skorajda preglašili Tomaževo klavirsko virtuoznost, midva pa sva plesala, kot da je to zadnje najino, predsmrtno plesanje. Odigrala sva svoji vlogi tako prepričljivo, da je Miša skorajda doživela infarkt, tako se je smejala, obenem pa je bila tudi človeško ganjena. Poklon še in najina točka je bila končana. Miša je pritekla k nama in naju ni spustila iz svojega vročega, človeško hvaležnega, čvrstega objema. Solze so tekle, verjemite. Miši, pa nama z Igorjem tudi. Solze radostnice, da še znamo, vsem letom navkljub, drug drugemu uprizoriti srce in dušo in vse ostalo, kar poleg sodi. Igorjeva ideja je doživela najlepšo možno uresničitev. Najin ples je združil tudi nezdruljivo. In še dandanašnji, ko se slučajno srečamo, Miša, Igor in moja malenkost, se nasmejimo, tako, iz srca, če se le spomnimo na tisti vroči, smeha čistega in srčnosti velikanske polni portoroški večer Mišinega rojstnodnevnega slavja, ki nikoli ne bo šlo v pozabo.

Ej, Igor moj, upam, da ga bova še kdaj tako »posračkala«... Je bilo vredno, pa še kako je bilo. Garant!

IZRAČUN AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKA IZ ZAPOSLOTITVE

DAVČNE OLAJŠAVE

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2014:

Če znaša skupni bruto dohodek v evrih/mesečno		znaša splošna olajšava v evrih/mesečno
nad	do	
0,00	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

2. Osebnolajšave

v evrih/mesečno

invalidu s 100% telesno okvaro	1.471,57
olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	234,92
posebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta	206,42
za prvega otroka in za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego	735,83

za drugega vzdrževanega otroka	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	515,65
za petega vzdrževanega otroka	663,09

• za vse nadaljnje vzdrževane otroke se olajšava glede na višino za predhodnega vzdrževanega otroka poveča za 147,44 evra

DOHODNINSKA LESTVICA

Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za leto 2014 izračuna na podlagi Pravilnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2014 (Uradni list RS, št. 108/2013):

Če znaša neto davčna osnova v evrih/mesečno		znaša dohodnina v evrih/mesečno	
nad	do		
0,00	668,44	16 %	
668,44	1.580,02	106,95 + 27 %	nad 668,44
1.580,02	5.908,93	353,08 + 41 %	nad 1.580,02
5.908,93		2.127,93 + 50 %	nad 5.908,93

SINDIKALNA LISTA - NOVEMBER 2014

1. Dnevnice :

1.1. Dnevnice za drobno gospodarstvo

(od 01. 12. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur 15,02 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur 7,51 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur 5,26 €

1.2. Dnevnice za obrt in podjetništvo

(od 01. 07. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur 17,00 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur 8,50 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur 6,20 €

2. Kilometrina:

Za prevoz na službenem potovanju z lastnim prevoznim sredstvom znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer: 0,37 €

3. Nadomestilo za ločeno življenje:

- po KP za obrt in podjetništvo ter po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva 334,00 €

4. Prenočevanje:

Stroške prenočevanja dobi delavec povrnjene v višini zneska na predloženem računu.

5. Regres za prehrano (za dan prisotnosti na delu):

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2012 naprej) 4,90 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej) najmanj 3,56 €

6. Prevoz na delo in z dela:

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 07. 2010 naprej): v višini 100% cene javnega prevoza
 Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 07. 2010 naprej): 0,18 €

- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej): v višini 65% cene javnega prevoza.

Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 12. 2010 naprej): 0,15 €

7. Nagrade dijakom in študentom na praktičnem usposabljanju:

letnik	dijak	študent
prvi	90,00 €	170,00 €
drugi	120,00 €	170,00 €
tretji in četrti	150,00 €	170,00 €

Nagrade ne izključujejo štipendij.

8. Jubilejne nagrade:

a) po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2014 naprej):	član SOPS:	nečlan:
- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	609,86 €	457,40 €
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	914,80 €	762,33 €
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.219,73 €	1.067,26 €

b) po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva:

- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	609,86 €
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	914,80 €
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.219,73 €

9. Odpravnina ob upokojitvi:

- po KP za obrt in podjetništvo ter KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (oziroma v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodnejše) 3.049,32 €

10. Solidarnostna pomoč:

1.524,66 €

11. Regres za letni dopust:

- po KP za obrt in podjetništvo najmanj	797,04 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva najmanj največ	797,04 € 1.061,85 €

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je znašala povprečna mesečna plača na zaposleno osebo v podjetjih in drugih organizacijah v Sloveniji v avgustu 2014 bruto 1.516,93 € oziroma neto 992,94 €, za obdobje VI. - VIII. pa bruto 1.524,66 € oziroma neto 997,11 €.

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije
 Martin Muršič, generalni sekretar

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI ZA OBRT IN PODJETNIŠTVO

Skladno z 59. členom Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS št. 92/2013) znaša najnižja osnovna plača od 1. januarja 2014 naprej:

I. tarifni razred	586,92 €
II. tarifni razred	610,17 €
III. tarifni razred	641,64 €
IV. tarifni razred	656,37 €
V. tarifni razred	695,97 €
VI. tarifni razred	797,83 €
VII. tarifni razred	933,63 €
VIII. tarifni razred	1.046,79 €

* Ker je povprečna letna inflacija v obdobju januar–december 2013 v primerjavi z obdobjem januar–december 2012 presegla 0,5%, so se najnižje osnovne plače po tej kolektivni pogodbi in osnovne plače delavcev za leto 2013, za mesec januar 2014 in naprej povečale za dejansko povprečno letno inflacijo, za 1,8% (vir: SURS).

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI MED DELAVCI IN DRUŽBAMI DROBNEGA GOSPODARSTVA

Skladno s Tarifno prilogo Kolektivne pogodbe med delavci in družbami

drobnega gospodarstva (Ur. list RS, št. 94/2010) znaša izhodiščna plača od 1. februarja 2014 naprej najmanj:

I. tarifni razred	556,27 €
II. tarifni razred	634,15 €
III. tarifni razred	712,00 €
IV. tarifni razred	801,01 €
V. tarifni razred	895,57 €
VI. tarifni razred	1.068,02 €
VII. tarifni razred	1.212,65 €
VIII. tarifni razred	1.446,27 €
IX. tarifni razred	1.735,53 €

*Najnižje osnovne plače po tej KP se v mesecu februarju tekočega koledarskega leta povečajo v višini povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin preteklega leta glede na predpreteklo leto v RS, v skladu z objavo Statističnega urada RS (SURS).

V obih razpredelnih navedenim zneskom je treba prišteti dodatke na skupno delovno dobo (0,5 odstotka za vsako leto delovne dobe), in morebitne dodatke zaradi naporov in težkih pogojev dela.

MINIMALNA PLAČA: Minimalna plača za zaposlenega, ki dela polni delovni čas, je od 1. januarja 2014 naprej določena v višini bruto 789,15 €.

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije
 Martin Muršič, generalni sekretar

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana,
tel.: 08/205 26 83, faks: 08/205 26 84, e-naslov: sops@siol.net

DEL DOHODNINE NAMENITE SINDIKATU!

Vsak davčni zavezanec, ki plača dohodnino, lahko delček te dohodnine (do 0,5 odstotka) nameni namesto v državno blagajno za financiranje različnih humanitarnih, kulturnih in drugih splošno koristnih društev, organizacij in sindikatov. Za to mora samo izpolniti poseben obrazec »**Zahteva za namenitev dohodnine za donacijo**« in ga poslati na naslov **Davčna uprava RS, p. p. 107, Davčna ulica 1, 1001 Ljubljana**, ali na svojo davčno izpostavo.

DONACIJA VAS NIČ NE STANE!

Vsi, ki se boste odločili nameniti del dohodnine Sindikatu obrti in podjetništva Slovenije, nam sporočite vaš naslov na tel. št.: **08/205 26 83** ali na e-naslov: **sops@siol.net** in poslali vam bomo že izpolnjen obrazec, ki ga morate le še podpisati in poslati na omenjeni naslov davčne uprave. V sindikatu bomo ta sredstva namenili za solidarnostne pomoči delavcem, ki živijo v težkih socialnih razmerah ali pa so utrpeli posledice elementarne nesreče.

Za vašo donacijo se vam v imenu delavcev že vnaprej zahvaljujemo!

OBVESTILO

MIRNO REŠEVANJE SPOROV V OBRTI IN PODJETNIŠTVU

Delodajalce, ki opravljajo obrtno dejavnost in obrti podobne dejavnosti in druge delodajalce, ki so člani Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ, ter pri njih zaposlene delavce vabimo, da se v primeru medsebojnih individualnih in kolektivnih sporov, preden izberete drago, dolgotrajno in negotovo rešitev na sodišču, poslužite mirnega reševanja sporov s posredovanjem ali arbitražo, ki vam ga zagotavljata:

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

in

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ.

Za podrobnejše informacije se obrnite na:

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana, tel.: 08/205 26 83,
faks: 08/205 26 84
e-naslov: sops@siol.net

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana,
tel.: 08/205 26 83, faks: 08/205 26 84, e-naslov: sops@siol.net

DELAVCI V OBRTI IN PODJETNIŠTVU POSTANITE ČLANI SINDIKATA!

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije - SOPS je edina interesna organizacija delavcev v obrti in podjetništvu, ki je podpisnik obeh kolektivnih pogodb (Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo in Kolektivne pogodbe za drobno gospodarstvo), ki urejajo vaše plače in nadomestila: regres za dopust, regres za malico, povračila stroškov prevoza na delo in iz dela, višino dnevnic, kilometrino, terenski dodatek, solidarnostne pomoči, jubilejne nagrade itd. ter ostale pravice iz dela, vključno z dopustom.

Da boste lahko vplivali na svoj materialni in socialni položaj, vas vabimo, da se nam pridružite!

Člani sindikata imajo zagotovljeno brezplačno pravno pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic iz delovnega razmerja in mirno reševanje sporov iz delovnega razmerja ali iz statusa samozaposlenosti, s pomočjo mediacije ali arbitraže.

SKUPAJ BOMO MOČNEJŠI!

Za podrobnejše informacije o včlanitvi v Sindikat obrti in podjetništva in njegovem delovanju se obrnite na območno organizacijo sindikata, ki vam je najbližja:

Osrednjeslovenska območna organizacija

Parmova ulica 51, 1000 Ljubljana
Tel.: 01/ 300 01 00
Faks: 01/ 300 01 07
E-naslov: obm.lj@zsss-sindikat.si

Območna organizacija Savinjska

Gledališka 2, 3000 Celje
Tel.: 03/ 425 57 00
Faks: 03/ 425 57 15
E-naslov: mojca.stropnik@sindikat-zsss.si

Šaleško-savinjski sindikati

Prešernova cesta 1, 3320 Velenje
Tel.: 03/ 898-27-50, 03 / 898-27-51
Faks: 03/ 898-27-61, GSM: 041/ 738-141
E-naslov: salesko.savinjski.sindikati@gmail.com

Območna organizacija Gorenjska

Poštna ulica 4, 4000 Kranj
Tel.: 04/ 201 78 50
Faks: 04/ 201 78 55
E-naslov: danica.mohoric@sindikat-zsss.si

Območna organizacija Pomurje

Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota
Tel.: 02/ 522 37 40
Faks: 02/ 522 37 45
E-naslov: joze.turkl@sindikat-zsss.si

Območna organizacija Spodnje Podravje

Čučkova ulica 1, 2250 Ptuj
Tel.: 02/ 771 67 11
Faks: 02/ 771 67 15
E-naslov: zvonka.kolednik@sindikat-zsss.si

Območna organizacija Primorska in Notranjska

Partizanska 15, 6210 Sežana
Tel.: 05/ 730 23 50
Faks: 05/ 734 41 99
E-naslov: bojan.kramar@sindikat-zsss.si

Območna organizacija Podravje in Koroška

Neratova ulica 4, 2000 Maribor
Tel.: 02/ 234 83 02
Faks: 02/ 234 83 13
E-naslov: breda.crnec@sindikat-zsss.si

Območna organizacija Dolenjska, Bela krajina in Posavje

Cvelbarjeva 3, 8000 Novo mesto
Tel.: 07/ 337 58 10
Faks: 07/ 337 58 21
E-naslov: oodbkp@sindikat-zsss.si

S SEJMA POHIŠTVA »AMBIENT LJUBLJANA«

